

Lesernes mening

Styring i Måsøy - eller mangel på sådan?

Når noen som systematisk har brutt sine valgløfter kaller andre for løgner, bør man følge godt med. Da er det som regel en avledningsmanøver.

Ordfører Olli liker tydeligvis ikke at jeg kritiserer hennes manglende styringsevne i Måsøy kommune.

Hun om det. Hun bedriver revisjon og henviser til tidligere budsjett, noe som neppe interesserer andre enn henne og meg.

Men det som er interessant er det hun IKKE kommenterer. Hun sier ingenting om nedleggelse av Ingøy og Måsøy skole. Hun sier ingenting om at biblioteket i Måsøy har vært stengt i

snart ett år.

Kan det forventes at elevene fortsatt vil skåre godt på de nasjonale leseprøvene uten tilgang på litteratur? (Noe den lokale leseplanen vektlegger sterkt.) Hva med alle lesehestene i kommunen? Vi har toppet utlånstallene i mange år. Nå har de ikke et tilbud lengre, noe som er lovplågt, både for elever og voksne.

Olli forsvarer ikke at H og Sp har barbert bort mesteparten av kulturskolen og at det knapt fins kulturtilbud igjen i Måsøy kommune. 17. mai fikk vi høre at Havøysund Musikkforening etterlyste rekruttering og var veldig bekymret. Kulturskolen, gjennom skolekorpset har vært garantisten for denne, men da stillingen etter dirigent Alfred Stabell ble stilt vakant har korp-

set vært nede for full telling.

Olli kommenterte heller ikke at H og SP har innført eiendomsskatt, mot sine egne valgløfter.

Heller ikke sier hun noe om at prisen i barnehagen er hevet til makspris av H og SP. Grunnen er enkel, Olli vil ikke ha fokus på hva H og SP har gjort. Til tross for at de har sittet med makta i snart to år så skylder hun på AP. Når skal Olli ta ansvar selv?

Når det gjelder Ingøy skole så vidt jeg erfarer, så ble ikke ungdomsskoletillegget lagt inn i budsjettet, men dette vil vel fremgå av regnskapet for 2012 når det engang blir lagt fram. Forøvrig har ikke Måsøy kommune, i år heller, klart å rapportere til KOSTRA (statens rapporteringsoversikt) før systemet ble lukket. Atter et eksempel på uakseptabel og dårlig styring.

Når det gjelder barnehagen som ble drevet på Gunnarnes ca. ett år, så er det mulig at det ikke var penger igjen etter dette prosjektet som kunne brukes på SFO på Gunnarnes. Men da vi ikke har hatt politisk behandling av det avsluttede årsregnskapet fra Izza Nova barnehage på Gunnarnes, samt årsmelding for det året det var drift der, har vi ikke noen oversikt over hva resultatet av en barnehage med to unger beløp seg til. Det skal bli interessant å se resultatet fra driften av barnehagen når den legges frem.

Mitt innlegg var ikke et valgkampinnlegg. Det er over to år til kommunevalget, så valgkamp får vi vente med. Min hensikt er å påpeke tingenes tilstand, samt å informere. Måsøy kommunes politiske ledelse informerer selv ikke om konsekvenser av

politiske vedtak, eller mangel på gjennomføring av saker som får konsekvenser for befolkningen.

Rådmannen har i sitt saksfremlegg til formannskapet sagt at dersom ikke noe gjøres med økonomien så kan Måsøy kommune havne i ROBEK.

Jeg mener at den økonomiske situasjonen ville ha vært ennå verre dersom det ikke hadde vært for alle stillingene som står vakant og ikke tilsettes. Atter et eksempel på at politikere kvier seg for å styre og lede.

Jeg vet ikke om befolkning i Måsøy er fornøyd med Høyres «nye ideer og nye muligheter», men jeg kan konstatere at i Måsøy er intet nytt og ingenting har skjedd under sittende regime.

Ingalill Olsen
Kommunestyrerepresentant for Måsøy AP

Fiskeri og oljenæring

Olje- og energiministeren annonserte åpning av Barentshavet sørøst som ny petroleumsprovinns bare uker etter at Statoil hadde kunngjort at det blir oljeterminal i synsstand fra Honningsvåg.

Kronikk av seniorforsker Edgar Henriksen (Nofima)

Optimismen er stor og politikere og næringsliv ser for seg at veksten og velstanden som Hammerfestregionen opplever, skal spre seg østover. Dette er kjærlighetsfiskeindustrien, som har vært svært viktig for sysselsetting og bosetting på Finnmarkskysten, har slitt i årevis. Men hva betyr en ekspansiv petroleumsnæring for fiskeriene i Finnmark?

Den norske modellen

Spørsmålet antyder at petroleumsnæringa påvirker rammebetingelsene for fiskerinæringa. Det alle snakker om er den vanskelige konkurransen om arbeidskrafta. I Norge skjer denne konkurransen innenfor den norske modellen. Denne er det bred politisk oppslutning om fordi den gir oss høy velstand og sysselsetting. Den får mye av æren for at det går bedre i norsk økonomi enn i mesteparten av resten av Europa. Men samtidig som viktige deler av næringslivet går godt, ledet av petroleumssektoren, sliter andre deler av næringslivet.

Den norske modellen er egentlig nordisk og vi deler den med våre naboland. Modellen ble skapt i Sverige på begynnelsen av 30-tallet. Den bygger på det såkalte trepartssamarbeidet mellom arbeidsgiverne, arbeidstakerne og staten. Partene er enige om at privat og offentlig velstand må bygge på et produktivt arbeidsliv. I fronten skal vi ha eksportindustrien for å sikre at vi er internasjonalt konkurransedyktige.

Lønnskompresjon

Frontfagene legger premissene for lønnsdannelsen i resten av arbeidslivet. Eksportindustriens stilling som premissleverandør

sikres gjennom samordnede og sentraliserte oppgjør. Et vesentlig kjennetegn med modellen er det som kalles lønnskompresjon. Samordnede oppgjør, med små rom for lokale tillegg, sikrer at lønna varierer langt mindre enn i land som ikke har denne modellen. I internasjonal sammenheng er derfor lønnsforskjellene i Norge små, det være seg mellom bransjer, mellom bedrifter i samme bransje, eller mellom offentlig og privat sektor. Statens bidrag er på den ene siden å sikre arbeidstakerens sosiale sikkerhetsnett gjennom ordningene som i dag er samlet i NAV. På den andre siden sikres finansieringen av det brede tilbudet av offentlige tjenester som velferdsstaten har å tilby.

Små lønnsforskjeller gjør at næringer og bedrifter som går godt, gir eierne god avkastning og sikrer investering og ekspansjon. Deler av næringslivet som sliter med lønnsomheten kan ikke velte problemene over på arbeidstakerne ved å senke lønna. De blir tvunget til effektivisering eller å innstille driften. Gjennom ordningene i NAV sikres arbeidstakerens økonomiske trygghet ved ledighet.

Mobilitet sikres gjennom hjelp til skoloring for å kvalifisere seg til jobber i bedrifter som har behov for arbeidskraft. På kysten av Finnmark har de langvarige lønnsomhetsproblemene til fiskeindustrien derfor ført til fraflytting. Situasjonen her, i likhet med andre regioner som opplever fraflytting, får stor politisk oppmerksomhet. Likevel har modellen stor legitimitet. Grunnen til slik aksept kan være følgende: Det er en utbredt oppfatning at den norske modellen bidrar til at norsk næringsliv er svært omstillingsdyktig og produktivt.

78 % skatt

Petroleumssektoren på norsk sokkel må betale en ekstraordinær skatt (ressursrente) på 78 % av overskudd. På toppen har petroleumssektoren normal selskapskatt på 28 % av overskudd. Det gir et samlet skattenivå på 78 %. Hoveddelen av skatteinntektene settes inn i oljefondet, men brukes også til å holde en høyere offentlig

aktivitet enn normale skatteinntekter tilsier. Til tross for ressursrenten er petroleumssektoren svært lønnsom, gir svært gode lønns- og arbeidsvilkår og legger grunnlaget for lønnsomme leverandører av varer og tjenester. Petroleumssektoren har derfor vokst og hentet arbeidskraft fra mindre lønnsomme deler av norsk arbeidsliv. I den 40-årsperioden vi har vært en petroleumsnasjon har dette bidratt til å løfte det norske lønnsnivået sakte men sikkert. Bedrifter må ha høy produktivitet og lønnssevne for å være i stand til å konkurrere om kvalifiserte arbeidstakere.

Det er godt kjent at fiskeindustrien og spesielt filetindustrien sliter med lønnsomheten, og har gjort det lenge. Det er sammensatte årsaker til dette. Økt konkurranse fra annen hvitfisk, både fanget og oppdrettet, presser prisene på fryst filet. Produksjonen skjer i land med langt lavere kostnadsnivå og fordi transport er billig og effektiv.

Norsk filetindustri konkurrerer henter fryst og ferskt råstoff fra hele verden, også Norge, og produserer effektivt hele året. For å nå bedre betalte markeder har filetindustrien i Norge lagt om til å produsere fersk filet. Produksjonen er avhengig av stabile leveranser av høy kvalitet på råstoff for å være tilstrekkelig lønnsom. Industrien sliter imidlertid med store variasjoner både i mengder og kvalitet, fra år til år og mellom sesonger. Ferskt råstoff fra trålere, som opprinnelig var tenkt å gi stabilitet i leveransene, er ikke spesielt godt egnet til produksjon av fersk filet.

Skal man drive trålerne rasjonelt, blir store deler av råstoffet for gammelt til å gi lønnsom produksjon av fersk filet. Selv om det finnes eksempler på filetprodusenter som i lang tid har vært lønnsomme, så har bransjen som helhet bare unntaksvis gått med overskudd de siste 20 årene. Nedgangen i sysselsetting i filetproduksjon har derfor vært markert og i tråd med den norske modellen.

Regionalpolitiske virkemidler, redningspakker og økte kvoter har ikke klart å stå i mot effektene av endringene i markedet. Mindre ar-

beidskrevende fiskeproduksjon og mangel på alternativ sysselsetting i typiske fiskeriregioner har ført til tilbakegang i folketall. Dette gjør at kystordførere, også i typiske fiskerikommuner, ser med svært positive øyne på de nye mulighetene for lønnsomme arbeidsplasser som petroleumssektoren bringer med seg.

Kvart århundre

Fra Snøhvitfeltet ble oppdaget tidlig på 80-tallet skulle det ta et kvart århundre før den første gasen ble sluppet inn på Melkøyane i august 2007. Finnmarkspolitikere, som ivret for rask utbygging, fikk tidlig beskjed om at utbygging i nord ikke ville skje ut fra fylkets behov for vekst og sysselsetting. Det var nasjonens behov for økonomisk utvikling og skatteinntekter som var det viktigste. Slik er det fremdeles. Kraften i oljesektorens ekspansjon nordover og østover, er i første rekke bestemt av hva som tjener nasjonens interesser. At slik ekspansjon gir lønnsomme og høyt betalte jobber i Finnmark, er en hyggelig bonus. I motsetning til fiskerinæringa, som har gitt spredt aktivitet, vil petroleumssektoren bli langt mer konsentrert.

Det å leve med en petroleumsøkonomi er ikke noe nytt for fiskerinæringa i Finnmark. Man har lenge måttet forholde seg til konkurransen om teknikere, maskinister og navigatører. Det nye er samlokalisering. Der det kommer petroleumsaktivitet, vil en fra før sterk konkurranse om nøkkelarbeidskraft bli ytterligere skjerpet. Sammen med vekst og velstand på et fåtall steder, bringer petroleumssektoren derfor med seg skjerpet konkurranse i andre konkurranseutsatte næringer langs hele kysten.

Kravet til effektivisering og strukturering for fiskeflåten og fiskeindustrien blir derfor sterkere enn før. Den negative utviklingen vi har sett i sysselsetting og bosetting i ensidige fiskerisamfunn kan bli forsterket. Utviklingen kan også føre til at fiskeriene blir bygd ned der petroleumsaktiviteter lokaliseres. I så fall vil det kunne gi mer fisk og høyere aktivitet på de stendene i Finnmark som ikke nyter godt av petroleumsinvestering-

ene.

Honningsvåg Havn

Høy- og lavvann

Torsdag	flo	0646 og 1916
	fjære	1308
Fredag	flo	0724 og 1958
	fjære	0114 og 1348
Lørdag	flo	0807 og 2047
	fjære	0156 og 1433
Søndag	flo	0855 og 2142
	fjære	0244 og 1522
Mandag	flo	0951 og 2243
	fjære	0340 og 1618
Tirsdag	flo	1051 og 2345
	fjære	0443 og 1719
Onsdag	flo	1155 og 0045
	fjære	0549 og 1820

Hurtigrutene

Torsdag	sør nord	Finnmarken Kong Harald
Fredag	sør nord	Trollfjord Lofoten
Lørdag	sør nord	Kong Harald Midnatsol
Søndag	sør nord	Lofoten Vesterålen
Mandag	sør nord	Midnatsol Nordkapp
Tirsdag	sør nord	Vesterålen Nordnorge
Onsdag	sør nord	Nordkapp Polarlys

Cruisebåtanløp

Lørdag	Rotterdam VI
Lørdag	Mein Schiff 1
Søndag	Queen Mary 2
Søndag	Magnifica
Søndag	Amadea
Søndag	The World
Mandag	Voyager
Tirsdag	Hamburg
Onsdag	Albatross
Onsdag	Berlin

Sola
Midnattsol